

اهمیت و ضرورت توسعه آموزش پاسخگو در نظام سلامت

آموزش علوم سلامت از زیر بنایی ترین و بنیادی ترین ساختارهای اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی جوامع است که مطلوب ترین پیامد آن ارتقای سطح سلامت تک تک افراد جامعه، رشد، تداوم و توسعه ی پایدار ملت ها می باشد... ضرورت تغییر در برنامه های آموزش علوم پزشکی بر مبنای نیازهای جامعه سبب شده که در برنامه های آموزش سلامت تغییراتی رخ دهد به نحوی که توانمندی های فارغ التحصیلان در شناسایی مشکلات بهداشتی درمانی جامعه، ویژگی های حرفه ای لازم و نحوه انجام مراقبت و حفظ سلامت مردم افزایش یابد. یکی از مشکلات موجود کشور عدم توانایی پاسخگویی فارغ التحصیلان علوم پزشکی به نیازهای سلامت در جامعه می باشد.

به عنوان مثال دانشجویانی که از رشته های مختلف علوم پزشکی فارغ التحصیل می شوند بایستی مهارتهای لازم را برای ارائه خدمات مختلف بهداشتی درمانی (سلامت) در سطوح پیشگیری، درمان، باز توانی و تسکینی را داشته باشند اما متأسفانه تمرکز نظام علوم پزشکی بر روی برخی از این سطوح بیشتر بوده و برخی کمتر می باشد. برخی از مهارت های لازم و مرتبط با مراقبت های اولیه بهداشتی، خدمات پیشگیری و تسکینی از طریق دانشجویان به خوبی منتقل نمی شوند. در نتیجه با توجه بیشتر به پیش بینی نیازهای سلامت و منابع انسانی جامعه، باید تلاش کرد فارغ التحصیلان علوم پزشکی مناسب ترین خدمت را در مناسب ترین مکانی که نیاز به آن خدمت دارد، ارائه دهند و این دغدغه در واقع همان پاسخگویی اجتماعی است.

بسته سوم تحول نوآوری در آموزش علوم پزشکی به "آموزش پاسخگو در نظام سلامت" اشاره دارد و با توجه به ضرورت اجرای بسته های تحول آموزش علوم پزشکی و اهمیت ترجمان واژه های استفاده شده در این بسته ها، در این مستند سعی گردیده نگاهی دقیق تر به تعریف و گستره واژه ی آموزش پاسخگو داشته باشیم.

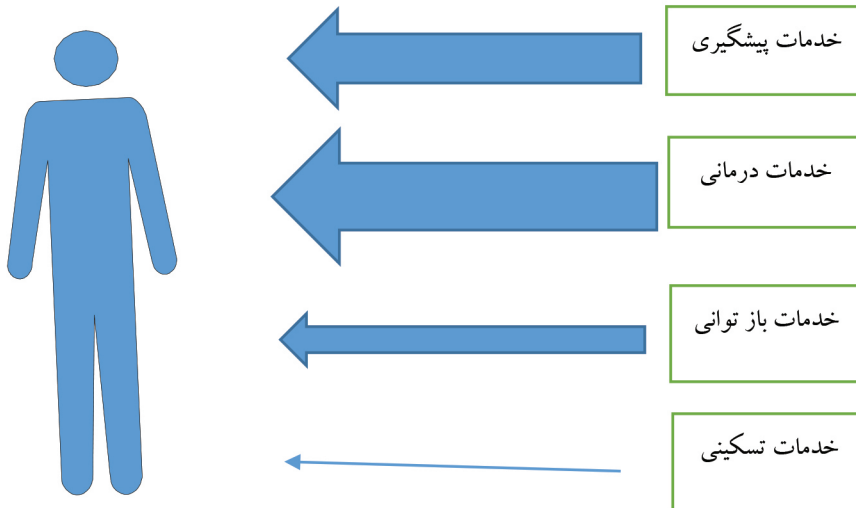
پاسخگویی در نظام سلامت

پاسخگویی؛ احساس مسئولیت، الزام و تعهد و نیاز به توجه کردن اعمال فرد نسبت به دیگران یا نسبت به خود است و یکی از چالش های مهمی است که امروزه تمامی نظام های جامعه اعم از نظام سلامت با آن مواجه هستند. هر نهاد اثر بخش، نیازمند یک نظام مؤثر پاسخگو است و مهمترین هدف در هر نظام پاسخگو رضایت ذینفعان می باشد. دانشگاه های علوم پزشکی نیز به عنوان یک نهاد اجتماعی با دیدگاه پاسخگویی به نیازها و انتظارات جامعه، جزء جدا نشدنی از فلسفه وجودی آموزش عالی سلامت هستند.

آموزش پاسخگو

آموزش برای توسعه پایدار یک ضرورت است. آموزش مبتنی بر جامعه و پاسخگو، یک برنامه اجرایی آموزشی است که در بافت جامعه انجام می گیرد. گستردگی عرصه سلامت باعث متمایز شدن نیاز به آموزش در آن نسبت به سایر آموزش ها شده است آموزش پاسخگو در نظام سلامت بیانگر پاسخگویی به نیازهای سلامت جامعه و آماده کردن نیروی انسانی مورد نیاز برای ارائه خدمت به جامعه می باشد. یکی از وظایف واحد آموزش پاسخگو هدایت، نظارت و حمایت از برنامه های آموزش پاسخگو است تا دانش آموختگان توانمند برای اداره نظام سلامت کشور به جامعه وارد گردند. مهم ترین رسالت سازمان های آموزشی در عرصه سلامت، پاسخگویی به نیازهای متفاوت و متغیر عرصه سلامتی است، به گونه ای که هرنوع تغییر رخ داده در جامعه را نشان دهد و هماهنگ با واقعیات اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و روان شناختی آن باشد.

انتقال مهارت توسط نظام آموزش

دانشجو
انتقال مهارت های مورد نیاز
↓

شکل: انتقال مهارت دانشجویان فارغ التحصیل در رشته های مختلف علوم پزشکی به سطوح مختلف ارائه خدمت

نتیجه گیری:

این هدف زمانی میسر می شود که نظام آموزشی، محتوا و اهداف برنامه آموزشی خود را با وظایف شغلی فارغ التحصیلان موسسه مطابقت دهد در نتیجه اصلاح برنامه های آموزشی در نظام سلامت نیازمند بررسی مجدد و به دور از موضع گیری های متعصبانه و بررسی علمی و همه جانبه نیازهای واقعی جامعه می باشد.

با توجه به سرعت بالای تغییر در نظام سلامت و نیازهای جامعه، بخش آموزش پزشکی می بایست مکانیزم مناسبی جهت انطباق و پاسخگویی بهتر به این تغییر نیاز داشته باشد. دستیابی به چنین قدرت انطباقی نیازمند درک و تحلیل شرایط و نیازمندی های جامعه در زمان حال و آینده دارد.

امروزه، ضرورت بازنگری جدی در برنامه های آموزش علوم پزشکی پاسخگو در مقابل نیازهای اجتماع، به شکل بسیار گسترده ای در سرتاسر دنیا مورد توجه قرار گرفته است. با توجه به اینکه آموزش های موجود با نیازهای کشور در حوزه سلامت انطباق کامل ندارد برای رسیدن به این چشم انداز بایستی نقشه راه و برنامه ی استراتژیک مناسبی داشته باشیم و مهمتر اینکه نیروهای متخصص را در این زمینه تربیت کرده و آموزش های لازم به آنها ارائه شود. از طرف دیگر هر برنامه آموزشی به منظور تربیت نیروی انسانی کارآموده و متخصص مورد نیاز، تدوین می شود تا برای پر کردن ردیف های شغلی خاص، نیروی انسانی مورد نیاز جامعه را تربیت کند. از این رو با هر تغییری که در فهرست نیازهای جامعه و هم چنین وظایف حرفه ای شاغلین مربوطه روی می دهد می بایست برنامه آموزشی مرتبط با آن نیز، مرور و بازنگری شود تا پاسخگویی نیازهای جامعه باشد.

